

Сыаната
2 эрочы

(ССКП КК Ёнырыларыттан).

Партизанский (Приморский край).

Партийнай олох: отчуоттар-быыбардар

Дакылааты ситэрэн, толорон биэрдилэр

Промкомбинат түмсүү-агыттар кэмплек кэпсэт-лээх, производствений былааннарын эриш-дөхсө-толорон иһэр коллектив-нынан биллэр. Кини юби-лейдаах снл соруудахта-рын эмиз ситиһилээх-тик толорор кыахтаах. Производствений кыам-талары көдүүстээхтик туһаныыга, үлэ сага кө-рүтүрүн баһылааһын-га, үрдүк онорумтуо-лаах станоктары үлэ-э-кылларга, бородоуку-ла хавчыстыбатын туп-сарыыга манна үлэ бы-лааннаахтык тэриллэр. Коллектив Субурууснай аатынан совхоз Болтохо-тооду отделениетын шеф-тоһун үтүс өрүтүтөх кө-мөнү отторор. Итихэр тустарынан партийнай мунньахка секретарь Г. Г. Монастырев отчуо-тунай дакылаатын дүү-лүннөт коммунистар Н. И. Сивцев, П. Г. Мака-ров, В. В. Дмитриев, С. Н. Игнатьев уонна да

төрөөһүнэ кыаалыбатаа-буолар. Урукку снлларга бу өттүнэн бэрт түмсүү-лээхтик үлэлээбит кол-лектив отчуоттуур кэмнэ-дөн олорор сиринэн по-литической-эитэр үлэни кыайан тэрийбэтэх.

Түмүкүз секретарь от-чуотун ситэтэ суох отор-бутун айар наадалаах. Обществений тэрилталар-үлэлэрин, коммунистар критической этиилэрин олоххо киллэриги, поли-тической уонна эконо-мической үлэни тэрийи-ти, ууруу тусуутун хонту-руоолааһын курдук пар-тийнай үлэ тутуу боп-пуруостара дакылаахка-э-түтүлүүбүтүрүн ком-мунистар бэйэлэрин эти-илэригэр ситэрэн, толорон эрэ биэрэннэр, партийнай мунньах сөптөөх арай таһымнаахтык барыта ситиһилиннэ.

Партийнай тэрилте се-кретарын үлэтэ ортогон сыаналанна. Секретары-нан В. С. Павлов, секре-тары Сөлбүлээччиэн Г. Г. Монастырев талы-лынылар.

С. ЧИГИНАРОВ.

Толорууну тэрийиэххэ, хонтуруоллуохха

Мугудайдаагы партий-най тэрилтэ—Кара Маркс аатынан совхоз сыахтаа-гы тэрилтэлэриттэн биэр бөдөлнөрө. Кини учуот-тар совхоз рабочаидарын уонна сулууспалаахтарын сэргэ олохтоох госуаар-ствений учреждениеларга үлэнир коммунистар тураллар.

Партбюро отчуоттуур кэмтэ политический-ик-тэр үлэни былааннаах-тык дьарыктаммыт. Аас-пыт үөрөх дьытыгар пар-тийнай, комсомольскай уонна экономической ос-куолалар балаача үчүгэй-дик үлэлээбиттэр. Марк-сизм-ленинизм төрүт-төрүн үөрүтүгэ, эконо-мической билиилэри тар-та-тыыга Саха АССР куль-туратын үтүөлээх үлэни-тэ Л. А. Дьяконов, учуу-таллар Е. А. Слепцова уонна И. С. Захаров, участковой балыыһа сө-бүдүсэйдэ А. П. Попов, совхоз отделениетын управляющай Н. Д. Пер-

түөрт ыйга фуражнай-ынах ахсыттан 889 кг уут нннан эбэһээтэли-бэ 31 килограммынан то-лоруллубата. Быыл от-деление 3500 тонна оту соботуоппалыыр былван-наабын баара-суога 57,8 бырыһыан толорон сү-өһүнү далай аһылыттан хааччыйбата. Ити бары-та партийнай тэрилтэ, кэми бюрота туолууку хонтуруоллааһыны мөл-төхтүк тэрийири, бы-лааннар уонна эбэһээтэ-листибэлэр толоруллуу-ларын ситиһиңэ туһаан-наах үлэ коллективтары-гар, кинилэр салааач-чыларыгар көрдөбүлү турорарын курдөрөр. Партийнай мунньахтарга социали-стической эбэһээтэли-бэлэр хайдах толоруллан иһиилэригэр отчуоттары, информациялары истии олус сэдэх. Итинник тү-мүгү онордулар отчуот-туур-быыбардыыр мун-ньахха тыл эппит ком-мунистар А. А. Захаров, Н. Д. Пермиков, М. Е. Васильев, И. Д. Петрова уо. д. а.

до-ча БЫСЛКС чи-лиэнни түмэр Субуруус-най аатынан совхоз Со-ловьевтаагы отделени-тын сыахтаагы комсо-мольскай тэрилтэни от-чуоттуур — быыбардыыр мунньахтар комсомоль-тар уонна ыччаттар про-изводствода кытыллы-ла бастаы умарат ырыт-а-лалар.

Отделение «Юность» уонна «Сар-да-на» комсомольскай-ы-чат фермаларын коллек-тивтара юбилейдаах снл соруудахтарын ситиһи-лээхтик толорон иһал-лар. Ол курдук, «юно-стар» снл тодус ыйылар-хас биридин фуражнай-ынахтан 1739-туу кг үүтү-нан икки тыһылымчаах кнрбиини ылар соруун-тары толорорго араалла-хтар. Манна ферма стар-шайа, «Урун илгэ гвар-децтара» республиката-агы куоталаһыа кытыл-лаага Марфа Кроннико-ва снл саалаһыадыттан ынааһын ахсыттан 2613-түү кг ыан, агыттарга үтүс холобуру көрдөрө-р. Эмиз бу ферматтан ком-сомолка Вадюха Нико-лаева 9 ыйга ынааһын ахсыттан 2200-түү кг үү-тү ылла. Итинн тэнэ эдэр ыанныкыттар рай-совет депутата Татьяна Иванова, ХХХ уобалас-таагы комсомольскай конференция делегата Галина Иванова, комсо-мольцтар Егор Собакин, Элеонора Иванова уо. д. а. үүтү ылыа соруудаһын аһары толортоотулар.

Коммунист Н. Д. Крон-ников пропагандиатаах «Идеологической охотуу-уонна ыччат» комсо-мольскай полит-үөрөх ос-куолатыгар 27 истээччи балаача тэрээһиннээхтик дьарыктанан үөрөх дьы-

Комсомольскай мунньахтар Производство тутуаах дьонор

лын түмүктээбиттэр. «ССКП XXVI съездин уу-лаахтарын олоххо» де-ляһини политическай аттестациянан комсомо-лецтар үчүстөрө хабыл-лыбыттар.

Сыахтаагы комсомо-льскай тэрилте комсомо-лец Семен Петрову ССКП чилиэнитер кандидаты-нан үүннэрдэ. Эдэр ком-мунист ыһаамныһынан чилиэнскай усунуобу-то-лоһун бэрээдэһинэ, ма-рылаха ревизиялар үчү-тэйдик ыһыттылар буол-дулар.

Комсомольцтар тэри-йилэринин Мырылаа-гы тэриэһини тематичес-кай бичээрдэр ыһыт-лыбыттар. Ол иһигэр педагогическай үлэ ве-терана А. И. Николаева-ны, доруобууа харыста-былын туйгуна М. И. Ма-гаравааны кытта көрсү-һүүлэр ордуу көрөхсө-биллээхтик барбытара. Ону тэнэ Советскай Ар-мия ээксититер сулуус-палыы бараатчылары атаарыы. «Ханна үөрөнө барыахха?» темага, «Чэ-йин, эрэ кыргыттар!», о. д. а. бичээрдэр ыһ-тыллыбыттар.

Комсомольцтар уонна ыччаттар спортивнай кү-рэхтэһиилэри тэрийэл-лэр. Мырыла сорох спортсменнара совхоз уонна оройуон сүүмэр-дэммит хамаандаларыгар ыһалларылыбыттар. Ол эрээри спордунан дьа-рыктаныы маассабайа билигин даданы намы-

нах, спортивнай секция-ларга үтүс комсомоль-тар сылдыбыттар. Ол туһунан мунньахха эдэр коммунист Николай Ма-скаев уонна физрук З. И. Федоров этилэр.

Бириндэһир Светлана Николаева производст-вода сорууттары испии-риттер өрөмүөн снл ыһ-тыллыбаха хотоннор туруктара мөлтоһун, онон сүөһүнү көрүү хаһаан-нытааһар даданы кичи-лээхтик тэриллээхтээрин бэлиэтэтэ.

Социалистическай куо-талаһыны тэрээһини итэ-рээстэрин «Юность» фе-рма старшайа Марфа Кронникова ылда. Бис-тахтык ыһаахха, кини коллективна куоталаһар Кэрд Маркс аатынан совхоз Болугурдаагы от-делениетын «Юбилей-най» комсомольскай-ы-чат ферматын кытта кү-рэхтэһиилэрин түмүгэ кэмизер таһаарылыба-тын критикалаата.

Тыл этээчилэр итинн тэнэ «КП» үлэтэ мөл-то-һун, союһа суох ыччат-тан БЫСЛКС чилиэн-нэр үүннэрин суоһун, ДНД үлэтин тулсарар наадалааһын, о. д. а. бэ-лиэтээтилэр.

Бюро биэр сылаах үлэтэ ортогон сыаналан-на, кини сага састааба-быыбарданна. Комсо-мольскай тэрилте секре-тарынан Варвара Соба-кина талылына.

С. КАРПОВ.

Поэтка аналлаах биэчэр

Ааспыт бэтиннээгэ оройуоннаагы Культу-ра дьэтигэр очер-кист, тылбаасчыт, поэт Феоктист Софро-нов төрөөбүтэ 80 сы-ла туолууттар анал-лаах литературнай биэчэр буолла.

Поэт олоһун уонна айар үлэтин туһунан дакылааты ССРС Су-руйааччыларын Сою-зун чилиэн А. Брод-ников онордо Феок-тист Софронов айым-

ныларыттан оноһу-лубут литературнай композицияны дет-комбинат иһтиллээч-чилэрэ толорууларын биэчэр кытыллыахта-ра ыһыс тыһыһыан доһуһуолаа таллар. Оройуон ыччатлары-агыттан БЫСЛКС райкомун, үлэһитэ Е. Постникова тыл эттэ. Феоктист Софронов туһунан истин ахты-лары поэт додору Саха АССР үтүөлээх

враһа Д. Т. Врыскаев, суруйааччы кыһа Чурапчы орто оскуо-латын омук тылыгар учуутала С. С. Вилеки-на, сэрки уонна үлэ ветерана И. А. Петров, райсовет исполкомун культурада отделын снбээдэсэйдэ И. И. Кан-дидская онордулар.

Биэчэр уус-уран са-модеятельность конфе-рынан түмүктэннэ.

«СО» корр.

Тыа сирдэриннээги библиотекалар сүрүн сору-ктарыттан биэрдэстэриннэ тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин аналлаах литературанын хааччы-лыы, профессиональной таһымнарын үрдэтигэ көмөлөһүү буолар. Ма-ныаха библиотекалар үтүс өрүтүтөх үлэни ыһ-тадларга эрийиллэр.

Оройуоннаагы кини библиотекада аналлаах сектор, тыа сириннээги библиотекаларга бастын опыты пропагандалыыр, производство чулуула-рын туһунан кэпсир мунуктар үлэһитлэр. Ол эрээри үтүс библиоте-каларга бу үлэ аатылар-га тэриллэр, мунуктар уота-күөһэ суох үлэ-лииллэр. Онно көрдөрүл-лэр матырыяаллар кө-

мизер, саһардылан ис-пэттар, арааччылары кытта снбээс мөлтох.

Библиотекарь араач-чыларын кытта биэр-диллээн үлэһитэ эр-ийиллэр. Кини биридин специалист, механизатор, ыанныкыт үлэһит сыл-дыр тустаах идэтин үр-дэтинизигэр ханнык ли-тература наадатын чоп-чу биллээхтээх, литерату-раны кытта бэйэтэ үлэ-лиригэр иһтирээни үөс-кэтиэхтээх. Маннаха анал уонна бөлөх инфор-мациялар картотекала-рын үлэлэтии, информа-ция суһал буолуута ор-дук көдүүстээх. Бийи-э-х издательстволар бэ-чээттир кинигэлэрэ үк-

нээх уонна кэлиг буолууларын ситиһиэхтээх-пит. Биэр теманы чороч-чу тутан биһир дуу, ба-снээ дуу ыһыан баран умнан көбистэххэ үчүгэй түмүгү ситиһиэххэ та-быллыбат. Үлэ утум-наахтык ыһыттылаах-таах, ССРС Аһылытын программатын олоххо киллэрингэ үлэһиттэри түмүүтэ, кинилэр өйдө-рун-саһааларын онно ту-һаныыга библиотекар-дар үлэлээхтээхтэрэ үтүс. Маннааха бөдөһтөһү ор-дук үлэ арааччыга ти-йимтиэ буолууттар, ли-тератураны наардаан та-лыһа туһайыахха.

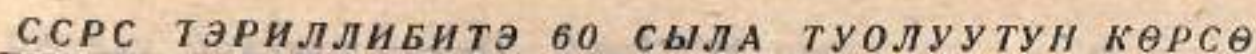
Библиотекаларга бас-тык көмөлөһөөччүлэри-

бүлээтилэр. Бу оскуола-га тыа хаһаайыстыба-тын идэлээх үлэһиттэрэ буолуохтаах СПТУ үөрэ-тээччилэрэ эмиз дьарык-таһыахтара. Бу билиги оройуонмут библиотеч-най үлэһитер сага көс-түүнэн буолар. Итинни өттүтэр оройуон аһы-библиотекаларыгар эмиз-маннык үлэ тэриллэрэ былаанналар.

Специалист, үлэһит тустаах үлэтин туһунан тоһонон кнэниик билэр, дьириниик өйдүүр даданы сөччөһөн үлэтигэр сити-һиллээх буолар. Ол ту-һугар охсуһуу — библио-текалар дьөһүннээх со-руктара.

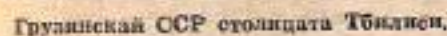
Т. КАРПОВА, библиотечнай система директора.

БИБЛИОТЕКАЛАР—ТЯ СИРИН ҮЛЭҢИТЭРИГЭР

60

Грузинской Советской Социалистической Республика

«Коллективизм уюм-на табаарыстаным бы-лымта-майгыта, бары-националар уюм-на на-родностар түмүүлөрө, дорордохуулар, об-щество сир-майгы от-түн дорубайа, динч-пак демократизм уюм-на социальный опти-лизм, социалистичес-кай сиртэн-майгыт-ан туораанынарга тулуйбаттык сынман-намы — советская олох сирин дьонун-на бэлкэллэрэ.

ССКП РК «ССРО
төрилжибитэ 60 сы-
ла туолуутун туһу-
нан» уураадыттан.

КУУЬУ ХОЛБООН

Махараддескай оройон Шемжмеди сэлэнцэтүгэр тутуулубут фабрика сана се-
вон чайн сэлбидэх-
тэрин астыр. Кини
эрэмтэтынэн улаха-
н гүөх да дьонун суол-
талаах уратылаах:
плантация адыс ык-
сагыгар тутулуна,
омон сырену таһар
таадата суох. Итк сэл-
бидэх хавчытаба-
тын сүтэрбатигэр уон-
ка сүтүк адыааһы-
ныгар таадалаах. Со-
тору кэминэн оро-
йонига өссө түөрт
пишник фабриканы
тутуу көрүдлөр.

предпринимателей ус-
пешно старытан үөс-
тэллэбит кинизэммит
фонд үбүтүн ытыл-
лар.

Холбохунтар бари оройуоннар сүрүн производственной сүлүүх-тэринин буолулар. Агротехникин а н к а й комплекс чилиэннэртэ хаһаайдыстыбатын сайыннарыы боппу-руостары күүстэрин, дуулуурдарын түмэн буулаараллар.

СССР КК ызам ыйыналары (1982 с.) Пленум аграрный сектор иннигер санга сорукутары турурда. Пленум уураахтарын толдорон республикада тыа хаааыгытыбатын салалыгы нымалара уонна средстволара тупсарылаллар.

ДОБОРДОЪУУ СОКУОНУНАН

Грузия ССРС тәриалибитә 60
сыла туслуутун—дойду бары но-
русттарын олохторутар кәра-ба-
лла датавы—политическай уонна
үлүһ үрдүк өрө көтөһүлүү бы-
һыһтыһар-майгыһтар көрсүөдө.
Аасыт 60 сыллар норуот хаһаа-
һыһтыһатын төрдүттөн уларыта
тутуу, джәһәп иккә ардылары-
тар сәһә сыйһаннаһылар үөс-
һөһиннәрин итиннә бөһөргө-
һүннәрин нәрдик кәһиннә бу-
лаллар. Улуу нуучча уонна атыл
бырааттыһа норуоттар көмөлөрү-
нөн Грузияскай ССР кылгас кэм
ийнәр бөдөт индустрияһанна,
сайдыһыаһа тым хаһаайыһы-
батын төһүннә.

Бүгүн республика хара уонна өтөөх металлургиялаах, станоктары, прибордары оҥорор, автомобильнай, чагу уонна небэ хостуур, электротехнической, химической, маһы таһастыыр, чапчык итхэнэ аһылык промышленностардаах. Грузияда муора парокдствота үлэтиир, кини суднолара планета баһы дойдубарыгар тийиэдэр. Грузия электростанциялара сытта 15 миллиард киловатт-час электросенергияны—1923 сылларга таһаар 600 төгүл албэм —сүгөөн таһааралар.

Алсмыт уонунан сылларга
элбэх салаалаах бөдөҥ со-

диалистический тгд хаана
йыстыбата тэрилтэ, респуб
лика дойду сүүрүн чэйи онго
рооччутунан буолла. Винограды
үүнээрэи, кайсыл арыгыны онго
руу, технический уонна эфиртэй
арыыллах культуралары үүнээ
ригэ сыта, тэһизэрэ суох үрдүк та
һымта ыттарарыттыннар. Ири
газонай тутуу сыл ахсын кэтиэр.
сигирдэр ханааллар каймыллар.
бидарааннар куурдулаллар.

Абхылык программалыгыр сеп түбөһизнэрэн сылга ортотунан чаһы, фрукталары итинэмэ цитрусовалары үүнэрэрини 45 бырыһыан, анжугады үүнэрэрини 95 бырыһыан, одуруот астарын үүнэрэрини 60 бырыһыан, эти оно-рууну 37 бырыһыан, үүтү алыһыны 77 бырыһыан улаатыннарары боднэтэнэр. Бу пятилеткага сийгирдиллэр сир иинэ 60 тыһыһыһа гектарынан кинэттиллэрэ. Колхида—Рион өрүс алын сүүрүгүнээди намтал—урут кэллимсэ бадарам этэ. Советскай былаас сылларыллар онно 100-тэн таһа тыһыһыһа гектар сир куудулунна.

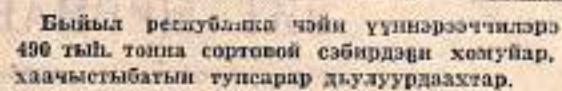
Презия нуруугун хааайыстыба-
гын бодон салаатынан курорттар
буудаллар. Советский былас үл-
гиттер доруубайларын уонна
сынныаланнарын туһугар кыһам-
пылына государственной политике

рангатыгар ытыларда. Айылжа
үтүккэн усулубуйата респу-
блика Бүтүн Союзтаагы админи-
цаны тэрийэр кыагы бисерда.

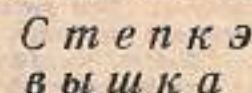
Улуу Октябрь, Советскай бы-
лаас грузинскай норуот айар
күстөрүн уһугунардылар. 60
сылга баһымыһыттан итинэн су-
хаттан космическай чинчийилэр-
гэ тибиэ үйэлэргэ тэһизэх суол
заһыллына. Республика бэйэтин
ученайдарын үлэлэрин түмүктэ-
рө, сагалы айдааччылары ары-
кыларга дойду бүтүһүтүүн нору-
отун хаһаайыстыбатыгар туһа-
нылалларынан киэн туттар.

Грузияда кэнники уон сылга— СССР КК партия Тбилиситаар горкомун үлэтин туһунан уураарга тахсыбытын кэнниттэн—экономика бөдөрөгөөһүнэ, позитивнай прогностар үлэһиттер олохторун уйгута салгыы үүнүүтүн быһаардылар. Туттуу общественной фонддарын ороондара уонна суолталара улаатар.

Республика территориялар олозор нациялар уонна народностар социальная-экономической уонна культурнай өттүгүн чалгыз сайыннылар. Грузинская ССР састаабыгар киирэр Абхазская АССР, Аджарская АССР, Сочуруу-Осетинская автономнай уобулаас бары өттүгүн чачириндылар.

Синиока: Ленин ордоннаах Ингирскэй совхоз плантацияларыгар сырбыну хомуйуу.

Грузин небо — ону пятилетка састымылаа. 1975 жыл садаланышыңар дөдө үүтөмүктү сиртөн фонтан бастаан оро тыкпыта. Самгорский степь республикада ырахан промышленность сана салаата үскөзөңненин бизергетөн нефть ыппкала-

уынан бүрүлүбүтө. Бал диетер бейлэрин учууталларын — Азербайжан, Хотугу Кавказ, Татария, Башкирия нефтяниктарынын кытары куоталаһар саллаһар ууинулар.

Армыс җаһы узымтар факеллар умулаунулар. Ол онкугар Самарская степь — Ток-лиоскэй ГРЭС гало-провод тутулуны. Армыс җаһы туһанымы кәдүүстәх системата айдылыны.

ХАЙЛАРЫ КУРДАТ

Кавказ кылабынай
архайын дыло Гонская
тоннель согурууну пор-
талыгар «Жигуидлар»
бан бастаан тийер
кылатаннлар. Ити
«Тбилистнелстрой» уп-
равление 13 М-дээх тон-
нельнай этеретин про-
ходиктарын солбуйаач-
чылар каллылар. Үлэ-
лери сиргэ легковой ав-
томобильдан айаннаан
тийини тутулла турар
Транкавказской пере-
валнай автомагистраль
120 километр уһууннах
трассалыгар суолу со-
лоодун ситариллибитин
түмүгү кыллар буюлла

Ронская тоннелы уон-
та трассаны бүтүннүү-
түн тутуу бүтүрүн За-
кавказьга уонна Хотугу
Кавказка кууталлар. Суол
ординопиджеттан саға-
ланын баран Хотугу Осе-

тия хайаларын үгүс
үрэхтарин уонна хал-
чаалларын нөнүөлээн
уонна Кавказ кылаабы
най ардаһын курдаттаан
Грузиялаа тийийээ, Ки-
ни кыраай сирий баайын
кылаабабылдарыгар уон-
на нэрэ-дыкти айылда-
тыгар ааны аһаара
Дойду бу айылда-климат
усулуобуйатын өттүнэн
садахтик көрсүллэр мун-
мунтар курортнай тутуу-
ну ытыгы көрүллэр.
Альпийскай мөччирингэ-
ри ордуу толору туһа-
нар, сүөһү интигитин
кээнни сайаанналар
кыһа үөскүүр.

Сүүрүн тэмцэлы дьэлуу сэтгиннь 7 күнүгэр—бод-
дох балтарал ый иини-
на, бүтөриллэжэ, оттон
кэлэр сэл бүтүүтүгэр
обьегы бүтүрүнүүтүн үлэ-
дэ килдэрки бэлэмнэнэр.

«Колхида» — С. Орджоникейский суднону өрөлүүнүү нэгдүүлж хараабыла — Пот Уу анхныгын гүнзгийгээр сүүлийн нэгдүүлж конструкторын зүйлснүүдээр.

Бу санга теплоход 120 пассажирны ылар. Кынат-
гах суднолары бастайзаңнай атылаһааччылары-
нан Болгария, Польша, Финляндия, АХШ, Греция
уонна да атын дойдулар буолаллар.

СЫҢНАМА ТЫЛЫНАН

© Грузия промышленноһа икки күнлэ 1922 сылта бүтүннүүтүгэр оҥоһуллубуттаар элбэх бородууксуһаны оҥорор.

◎ Республикада үөлсэй үөрөхтээһин 4 тый. оскуолаларыгар мелууүөнтэн тахса ово үөрэнэр.

Быйыл Грузия индустриальный картаныңар Тбилиси чугалынаары Никозинда географическая точкалар нефть мынаканы болдох белизтиң ойуулдаатылар. Сага плащады баһылааһын — нефтяниктер Грузияда Советская быласа одохтомута 60 сыла туолууттар таб. Л. И. Врежнев тым этигитигэр киниктер үлэлериң урдуктук сыналдааһыңың.

